

Chủ quyền kỹ thuật số

Bởi Frank , 20 Tháng 4 2026

Chủ quyền kỹ thuật số

Tại sao LibreOffice và mã nguồn mở là công cụ tối thượng dành cho bạn

Được xây dựng trên Linux Mint và thúc đẩy bởi tinh thần của Tổ chức Phần mềm Tự do (Free Software Foundation): bài viết này giải thích tại sao LibreOffice không chỉ là một lựa chọn thay thế miễn phí, mà còn là một công cụ sáng tạo vượt trội, được thiết kế bởi bạn, vì bạn.

Giới thiệu: Ngã rẽ

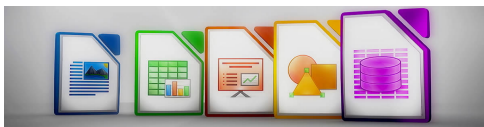
Trong ba mươi năm, người dùng máy tính trung bình đã được nghe một lời nói dối an ủi: rằng phần mềm độc quyền là con đường duy nhất dẫn đến sự chuyên nghiệp. Chúng ta đã được nói rằng nếu bạn muốn viết một cuốn tiểu thuyết, lập ngân sách hay tạo một bài thuyết trình, bạn phải trả tiền thuê cho một tập đoàn xa xôi và luôn đồng ý với các điều khoản của họ. Nhưng có một lựa chọn khác. Nó đã luôn tồn tại.

Hôm nay tôi muốn nói về con đường khác đó. Con đường nơi người dùng không phải là người tiêu dùng, mà là người tham gia. Nơi phần mềm không kiểm soát bạn, mà phục vụ bạn. Trung tâm của triết lý đó là một tác phẩm kỹ thuật đáng chú ý:

LibreOffice.

Trong khi bạn đọc bài viết này trên một trang web được xây dựng bằng Drupal (CMS mã nguồn mở mạnh mẽ nhất trên web), chạy trên Linux Mint 22.3 Zena (x86_64), bạn đang trải nghiệm sự tự do kỹ thuật số trong thời gian thực. Mọi ứng dụng tôi sử dụng, từ OpenShot Video Editor đến VLC cho media, đều có chung một DNA. Nhưng bộ ứng dụng văn phòng là nơi hầu hết chúng ta dành thời gian. Nó là bàn làm việc kỹ thuật số. Và nếu bàn làm việc đó không ổn định, không thể thay đổi hoặc thuộc về người khác, công việc của bạn không bao giờ thực sự là của bạn.

Hãy để tôi giới thiệu với bạn bộ ứng dụng văn phòng được tạo ra bởi bạn, vì bạn.

Triết lý "vì bạn, bởi bạn"

Khẩu hiệu của LibreOffice có vẻ đơn giản một cách đánh lừa: "Một bộ ứng dụng văn phòng mã nguồn mở được tạo ra bởi bạn, vì bạn." Để hiểu tại sao điều này quan trọng, chúng ta phải nhìn vào giấy phép. Nhiều công cụ bạn thấy trên hệ thống này – từ BleachBit đến Krusader – được bảo vệ bởi Giấy phép Công cộng GNU (GPL), do [Tổ chức Phần mềm Tự do](#) (FSF) quản lý. Như FSF lưu ý: "Mọi người đều được phép sao chép và phân phối các bản sao nguyên văn của tài liệu giấy phép này, nhưng việc thay đổi nó là không được phép."

Điều khoản cuối cùng đó là lá chắn.

Khi một phần mềm được "tạo ra vì bạn", điều đó có nghĩa là:

1. Bạn có thể kiểm soát nó. Bạn có thể tin tưởng nó, bạn có thể xem mã nguồn và dữ liệu của bạn được an toàn.
2. Bạn có thể sửa chữa nó, luôn có các bản cập nhật và có nhiều hướng dẫn chi tiết khác nhau.
3. Bạn có thể chia sẻ nó. Bạn được phép hợp pháp để tặng một bản sao cho hàng xóm, trường học hoặc tổ chức phi lợi nhuận của bạn mà không sợ bị kiện.

Trong thời đại của sự giám sát do AI điều khiển và sự mệt mỏi với các đăng ký, LibreOffice đứng vững như một pháo đài của chủ quyền kỹ thuật số. Đó là bộ ứng dụng văn phòng từ chối nhốt tài liệu của bạn trong một nhà tù đám mây.

Bạn nhận được chính xác những gì?

Writer

Hầu hết mọi người nghĩ Writer chỉ là một "bản sao của Word". Không phải vậy. Writer là một công cụ kiểu chữ. Nó hỗ trợ nguyên bản Định dạng Tài liệu Mở (ODF) – một tiêu chuẩn quốc tế (ISO/IEC 26300) được các chính phủ tin dùng. Trong khi các định dạng độc quyền thay đổi theo từng phiên bản, ODF thì ổn định.

- **Kiểu & Định dạng Trực tiếp:** Writer có hệ thống quản lý kiểu mạnh mẽ nhất trong số các trình xử lý văn bản.

- **Tài liệu Chính:** Để viết một cuốn sách hoặc một luận văn? Tài liệu Chính cho phép bạn chia một dự án lớn thành các tài liệu con có thể quản lý được.

Calc

- **Bảng Pivot:** Mạnh mẽ như bất kỳ phiên bản độc quyền nào.
- **Tiêu chuẩn Công thức Mở:** Không có chức năng "không được ghi chép" ẩn. Những gì bạn thấy là những gì bạn nhận được.
- **Truy xuất Cơ sở dữ liệu:** Kết nối trực tiếp với cơ sở dữ liệu SQL.

Impress

Trong khi thế giới chuyển sang "AI thuyết trình", Impress đang âm thầm tích hợp với các mô hình AI mở. Bởi vì bạn sử dụng DeepSeek-R1, về mặt lý thuyết bạn có thể tạo bản trình bày slide qua API và nhập trực tiếp vào Impress.

- **Đồ họa Vector:** Nhập nguyên bản các tệp SVG (không giống như một số bộ ứng dụng chuyển đổi chúng thành raster).
- **Trang cái:** Kiểm soát hoàn toàn trang cái của bản trình bày.

Draw & Base

- **Draw:** Hoàn hảo để chỉnh sửa ảnh chụp màn hình được tạo bằng Flameshot hoặc Kazam.

Tích hợp với Hệ sinh thái Linux

- **Flameshot & Pix:** Bạn có thể chụp màn hình bằng Flameshot, chú thích nó và kéo trực tiếp vào một tài liệu LibreOffice Writer. Không cần chuyển đổi định dạng.
- **Okular** (trình xem PDF): Cần trích xuất một trích dẫn từ PDF? Okular có thể sao chép văn bản và LibreOffice giữ nguyên định dạng.
- **VLC & OpenShot:** Nhúng một video vào slide LibreOffice Impress. Trong khi Microsoft Office phụ thuộc vào codec độc quyền, LibreOffice sử dụng cùng backend FFmpeg điều khiển HandBrake và LosslessCut. Nếu VLC có thể phát nó, Impress có thể trình bày nó.
- **Telegram:** Nhấp chuột phải vào một tài liệu nhận được trong Telegram, mở nó với LibreOffice. Chỉnh sửa, lưu và gửi lại. Không vấn đề gì.

Bắt đầu

Trên Linux Mint 22.3, bạn có ba tùy chọn cài đặt:

Tùy chọn 1: Dễ dàng

`sudo apt install libreoffice`

Ưu điểm: Tích hợp với các bản cập nhật hệ thống.

Nhược điểm: Phiên bản cũ hơn một chút.

Tùy chọn 2: Được khuyến nghị

Bạn sử dụng Flathub `flatpak install flathub org.libreoffice`.

Ưu điểm: Hộp cát (sandbox), luôn là phiên bản mới nhất, gỡ bỏ sạch sẽ.

Nhược điểm: Kích thước tệp lớn hơn một chút.

Tùy chọn 3: Dành cho người thường xuyên di chuyển

Bạn sử dụng LibreOffice từ một thanh USB.

Tại sao không sử dụng Google Docs hoặc Microsoft 365?

Google Docs không phải là một tài liệu. Đó là một công cụ giám sát. Mọi thao tác gõ phím đều được phân tích để bán quảng cáo cho bạn hoặc huấn luyện các mô hình AI.

Microsoft 365 là một hợp đồng thuê. Ngừng trả tiền và tài liệu của bạn trở thành định dạng "chỉ đọc".

LibreOffice là miễn phí và nó không bao giờ yêu cầu đăng ký. Nó không bao giờ ép buộc "lưu trữ đám mây". Nó không bao giờ phân tích tài liệu của bạn.

Phần mềm nguồn mở được sử dụng để thực hiện trang web này và nội dung của nó

Hệ điều hành

Nền tảng: linux x86_64 - <https://en.wikipedia.org/wiki/X86-64>

Bản phân phối: Linux Mint 22.3 Zena - <https://www.linuxmint.com/download.php>

Được xây dựng bởi cộng đồng và sẵn sàng cho AI, Drupal mang đến cho các tổ chức sự tự do và linh hoạt để tạo ra các trải nghiệm kỹ thuật số không giới hạn.

<https://new.drupal.org/home>

Tổ chức Phần mềm Tự do (FSF) là một tổ chức phi lợi nhuận với sứ mệnh toàn cầu là thúc đẩy quyền tự do của người dùng máy tính.

Bản quyền (C) 2007 Free Software Foundation, Inc. Mọi người đều được phép sao chép và phân phối các bản sao nguyên văn của tài liệu giấy phép này, nhưng việc thay đổi nó là không được phép. <https://fsf.org/>

Các ứng dụng Linux đã cài đặt

LibreOffice là một bộ ứng dụng văn phòng mã nguồn mở được tạo ra bởi bạn, vì bạn. <https://www.libreoffice.org/>

Qua Flathub - <https://flathub.org/en>

Buzz – Buzz phiên âm và dịch âm thanh ngoại tuyến sang văn bản bằng cách sử dụng Whisper của OpenAI.

Nhập tệp âm thanh và video vào Buzz và xuất chúng dưới dạng tệp TXT, SRT hoặc VTT. Buzz hỗ trợ Whisper, Whisper.cpp, Faster Whisper, các mô hình tương thích với Whisper từ kho Hugging Face và OpenAI Whisper API.

Flameshot – Phần mềm chụp màn hình mạnh mẽ và dễ sử dụng với trình chỉnh sửa tích hợp có các tính năng nâng cao.

HandBrake – HandBrake là một công cụ chuyển đổi video từ hầu như mọi định dạng sang một lựa chọn các codec hiện đại, được hỗ trợ rộng rãi.

Kdenlive – Kdenlive là một ứng dụng chỉnh sửa video với hỗ trợ cho nhiều định dạng âm thanh và video. Nó cung cấp các tính năng chỉnh sửa nâng cao, nhiều hiệu ứng và chuyển cảnh, hiệu chỉnh màu sắc, hậu kỳ âm thanh và công cụ phụ đề. Ngoài ra, nó cung cấp tính linh hoạt để kết xuất hầu như bất kỳ định dạng nào bạn chọn.

LosslessCut – Công cụ đa nền tảng đơn giản và cực nhanh để cắt/chia nhỏ video và tệp âm thanh mà không làm giảm chất lượng. Tuyệt vời để tiết kiệm không gian bằng cách cắt thô các tệp video lớn từ máy ảnh, GoPro, máy bay không người lái, v.v. Nó cho phép bạn nhanh chóng lấy các phần tốt từ video của mình và loại bỏ nhiều gigabyte dữ liệu mà không cần mã hóa lại chậm và do đó không làm giảm chất lượng.

Okular - Okular là một trình xem tài liệu đa năng được phát triển bởi KDE. Okular hoạt động trên nhiều nền tảng, bao gồm nhưng không giới hạn ở Linux, Windows, Mac OS X, BSD, v.v.

OpenShot - OpenShot Video Editor là một trình chỉnh sửa video nguồn mở, từng đoạt giải thưởng, có sẵn trên Linux, Mac, Chrome OS và Windows. OpenShot có thể tạo ra các video, phim và hoạt hình tuyệt đẹp với giao diện thân thiện với người dùng và một bộ tính năng phong phú.

Pinta - Pinta là một chương trình chỉnh sửa, vẽ và tô màu hình ảnh với thiết kế đơn giản nhưng mạnh mẽ. Pinta có một loạt các công cụ vẽ, bao gồm vẽ tay, hình chữ nhật, hình tròn và đường thẳng. Pinta cũng có hơn 35 hiệu ứng hình ảnh và khả năng làm việc với số lượng lớp không giới hạn.

Telegram - Nhắn tin tức thời thuần túy - đơn giản, nhanh chóng, an toàn và đồng bộ trên tất cả các thiết bị của bạn. Một trong 10 ứng dụng được tải xuống nhiều nhất thế giới với hơn 500 triệu người dùng hoạt động. Telegram là ứng dụng nhắn tin nhanh nhất trên thị trường và kết nối mọi người thông qua một mạng lưới trung tâm dữ liệu phân tán độc đáo trên toàn thế giới.

Videodownloader - Tải video từ các trang web thông qua giao diện thân thiện với người dùng.

Whisper - Whisper cho phép bạn lắng nghe micrô của mình thông qua loa bằng cách sử dụng Pipewire.

Trực tiếp từ ứng dụng Linux của bạn:

Bleachbit - BleachBit loại bỏ các tệp không cần thiết để giải phóng không gian đĩa, bảo vệ quyền riêng tư của bạn và xóa rác, bộ nhớ đệm, lịch sử Internet, tệp tạm thời, cookie và các phím tắt bị hỏng.

Kazam - Kazam cung cấp một giao diện được thiết kế tốt và thân thiện với người dùng để ghi lại màn hình (screencast) và ảnh chụp màn hình. Nó có thể ghi lại video màn hình và nhiều luồng âm thanh đồng thời với khả năng kiểm soát mức âm thanh và khu vực màn hình được ghi lại.

Krusader - Krusader là một trình quản lý tệp hai bảng (kiểu commander) đơn giản, dễ dàng, mạnh mẽ, tương tự như Midnight Commander (C) hoặc Total Commander (C). Nó cung cấp tất cả các chức năng quản lý tệp mà bạn có thể muốn.

Pix - Pix là một trình xem và duyệt ảnh nâng cao. Nó có nhiều tính năng hữu ích như duyệt hệ thống tệp, trình chiếu, danh mục ảnh, tạo album web, nhập ảnh từ máy

ảnh, ghi đĩa CD ảnh, thao tác hàng loạt tệp và các chức năng chỉnh sửa ảnh nhanh như biến đổi và thao tác màu sắc.

Sound Converter - SoundConverter là một ứng dụng đơn giản để chuyển đổi tệp âm thanh sang các định dạng khác cho môi trường máy tính để bàn GNOME. Nó có thể đọc các tệp âm thanh ở bất kỳ định dạng nào được hỗ trợ bởi GStreamer và chuyển đổi chúng sang định dạng Ogg Vorbis, FLAC hoặc WAV và cả sang định dạng MP3 khi plugin GStreamer LAME được cài đặt. Trên trang web này, nó được sử dụng để chuyển đổi MP4 sang MP3 để tạo bản phiên âm.

Stacer - Giám sát hệ thống của bạn (CPU, bộ nhớ, đĩa) trong một ứng dụng đồ họa (qt). Thay đổi và giám sát các dịch vụ của bạn. Tóm tắt thông tin hệ thống cơ bản và có thể hiển thị tốc độ/tổng tải lên/tải xuống mạng.

Tor - Tor là một hệ thống giao tiếp ẩn danh dựa trên kết nối.

VLC - là trình phát đa phương tiện của dự án VideoLan. Nó phát các tệp MPEG, MPEG-2, MPEG-4, DivX, MOV, WMV, QuickTime, WebM, FLAC, MP3, Ogg/Vorbis, DVD, VCD, podcast và các luồng đa phương tiện từ nhiều nguồn mạng khác nhau. VLC cũng có thể được sử dụng như một máy chủ phát trực tuyến.

Trí tuệ Nhân tạo: DeepSeek, được thành lập vào năm 2023 bởi Liang Wenfeng, là một công ty trí tuệ nhân tạo của Trung Quốc phát triển các mô hình ngôn ngữ lớn (LLM) mã nguồn mở. Mô hình hàng đầu của họ, DeepSeek-R1, đang trở nên phổ biến vì khả năng suy luận tiên tiến, với hiệu suất tương đương với OpenAI-o1 trong lĩnh vực toán học, mã hóa và suy luận chung. Trong hướng dẫn này, chúng tôi hướng dẫn bạn cài đặt DeepSeek-R1 trên hệ thống Linux, cùng với các chi tiết quan trọng về các biến thể mô hình. <https://www.deepseek.com/en/>

Hình ảnh miễn phí bản quyền

<https://pixabay.com/>

<https://www.pexels.com/>

<https://unsplash.com/>